

La velocitat del món modern fa difícil que el viatge, com a via de coneixement holístic d'un lloc determinat, es mantingui, però encara queden sortides per intentar l'aventura de conèixer els llocs al marge de les rutes marcades.

—Pot ser un contrasentit parlar d'ecoturisme. Tot turisme hauria de ser ecològic.

—Tot en aquesta vida hauria de ser "eco". El turisme neix entre finals del segle XIX i principis del XX, entre les classes més acomodades dels països europeus, amb la idea de conèixer món i fer un intercanvi amb altres cultures. Rebre la influència d'aquestes cultures, en principi, podria tenir aquesta etiqueta "eco". Amb el pas dels anys, aquesta funció s'ha pervertit, i el turisme s'ha convertit en moltes coses més. Per a alguns encara és una via de coneixement, per a altres una via d'oci i per a uns altres estrictament una forma de fer especulació. S'ha de redefinir el turisme no agressiu, i a aquest tipus de turisme se li col·loca aquesta etiqueta d'ecoturisme. Però és rel·liscosa, perquè si la fa servir qui no hauria d'utilitzar-la, malament.

—Què es pot dir que s'ha perdut de l'antic viatge i del viatger?

—És molt difícil connectar l'antic viatger amb l'actual, per moltes raons. Les mesures del temps han canviat extraordinàriament. Abans, un viatger, quan sortia de casa, se n'anava per temps llargs: Marco Polo sortia de casa i no tornava fins al cap de molts anys. Ara, tu te'n vas per dues o tres setmanes i ho vols veure i conèixer tot. El canvi essencial és la velocitat del viatge.

“La velocitat ha fet perdre profunditat al viatge”

Sergi Ramis

Periodista i escriptor

Biografia

Sergi Ramis, nascut a Barcelona, és periodista i escriptor. Ha treballat en mitjans de premsa diària, com *El Diari de Barcelona*, i audiovisuals, com TVE a Catalunya. Va pertànyer a l'equip fundador de la revista de viatges *Altair*, a la qual va tornar per fer-se càrrec de la direcció després d'uns anys de *free-lance*. Ha viatjat per quatre continents, sense comptar quants països ha visitat, i confessa que un viatge al Zaire, l'any 1987, va ser decisiu, "un llampec de llum", per canviar els seus conceptes sobre viatge i vida. És autor, a banda de nombrosíssims reportatges, de llibres com *Endorfines tropicals*, un dietari de viatges, i *Mercados africanos*, fruit del seu passeig durant quinze anys pels mercats d'aquest continent, "equipat de paciència, bon humor i loció antimosquits".

JORDI GARRIGA

— En la seva experiència personal, quins exemples ha vist, de perversió del turisme, d'una banda, i d'intents de redreçament, de l'altra?

— Cal aprendre que el turisme genera l'atractiu. Si el mates, mates el turisme. D'això n'anem plens a la costa mediterrània i en molts altres llocs del món. A finals del segle XX, quan es comencen a alçar veus d'alerta que adverteixen que ens carreguem la gallina dels ous d'or, comença a haver-hi microiniciatives que busquen de reconduir la qüestió. En el moment en què tu no ets agressiu amb aquell moviment de viatgers, fas ecoturisme. En un país africà com Mali, durant molts anys s'ha mantingut la mateixa infraestructura de viatges, que és molt limitada, i això impedeix que el turisme es massifiqui. Mali rep la gent que està disposada a acampar, a patir determinades incomoditats al llarg de les seves vacances. Aquest seria un cas no volgut d'ecoturisme. Altres països sí que el cultiven extraordinàriament, com Costa Rica o Equador en el cas de les illes Galápagos. Però comencen aparèixer els dubtes, perquè ja s'hi van creant infraestructures molt agressives, que consumeixen molta electricitat i molta aigua, i que varien els usos i costums de la població local.

— El concepte de turisme-aventura, que sovint es vol confondre amb el d'ecoturisme, no és molt ambigu?

— Per a mi, cada dia n'hi ha, d'aventures, i tu dones la dimensió que vols a l'aventura. Pot ser una aventura anar d'excursió a Montserrat o prendre un te amb una persona interessant, que no conec. No necessàriament ha de ser una descàrrega adrenalínica i pràcticament suïcida. Per a mi, un senyor que es tira de dalt d'un pont lligat dels peus i, abans d'anar a morir esclafat, rebota cap amunt, és símptoma d'una societat terminal, que va cap al final de la seva civilització, una civilització que ja no sap gaudir de les petites coses de la vida i necessita coses molt impactants. Que s'hagin etiquetat com a esports d'aventura certes disciplines de risc, com descens de barrancs, ràfting o altres, no vol dir que realment sigui així. Sortir amb els teus fills amb bicicleta

"Viatjant s'aprèn que no tenim sempre la veritat absoluta, que la nostra manera de fer les coses no és la més correcta"

pel delta de l'Ebre pot ser una aventura.

— Revistes com *Altair* intenten promoure que qui tingui un projecte de viatge, ha de fer un esforç de preparació prèvia, de documentació. Es pot estendre això al turista actual?

— Podem aspirar a aconseguir que els viatgers, primer, dissenyin els seus propis viatges, tenint un coneixement previ, amb la lectura de llibres i revistes, etc. Aquest és el concepte que ens interessa, l'aventura del coneixement. Jo també defenso que de turistes n'hi ha de moltes menes, d'edats i estrats culturals diferents, i uns no són millors que els altres. És perfectament respectable que una persona vulgui viatjar amb quaranta persones més en un autocar i que li marquin cada matí i cada tarda què ha de fer. Si ho fa mantenint una actitud de respecte amb els llocs i cultures que visita, això és vàlid.

— Però en uns moments en què la indústria turística de masses és tan important, difícilment es poden dissenyar viatges alternatius.

— Si tu te'n vas a Egipte i en deu dies ho vols veure tot, no és el mateix que anar-hi trenta dies i fer una selecció dels llocs que vols visitar. Jo hi vaig anar amb reticències; pensava "a mi aquest circ no m'agradarà". Però depèn de com t'ho agafis: per anar a veure les piràmides, no cal que hi vagis al migdia, a l'hora de màxima insolació, sinó que hi pots anar al capvestre, una hora abans que tanquin, i veure tranquil·lament com es pon el sol. I si necessito més, ja hi tornaré demà. Pots visitar llocs molt freqüentats, com Venècia, i trobar-t'hi bé, si viatges a un ritme pausat.

Jordi Garriga